

Spis treści

WPROWADZENIE	13
1 TEORIA POSTĘPOWANIA KONSUMENTA	17
1.1. Ograniczenie budżetowe	17
1.2. Preferencje konsumenta	22
1.2.1. Opisywanie preferencji	24
1.2.2. Preferencje a funkcja użyteczności	27
1.2.2.1. Funkcja użyteczności Cobba-Douglasa	28
1.2.2.2. O krańcowej stopie substytucji analitycznie	30
1.2.3. Preferencje dotyczące nietypowych dóbr	31
1.3. Optymalny wybór konsumenta	37
1.3.1. Optymalny wybór konsumenta analitycznie	39
1.3.2. Optymalny wybór w przypadku szczególnych preferencji	42
1.4. Zmiany dochodu i cen a równowaga konsumenta	46
1.4.1. Zmiany dochodu a optymalny wybór konsumenta	47
1.4.2. Zmiany ceny dobra a równowaga konsumenta	50
1.4.2.1. O funkcji indywidualnego popytu analitycznie	53
1.4.2.2. Mierzenie wpływu zmiany ceny na wielkość popytu	55
1.4.2.3. Rynkowa krzywa popytu na dobro	55
1.4.3. Efekt substytucyjny i efekt dochodowy zmiany ceny dobra	57
1.4.3.1. Skutki efektów substytucyjnego i dochodowego algebraicznie	59
1.4.3.2. Mierzenie zmian dochodu realnego	63
1.4.4. Przydatność informacji dotyczących optymalnego wyboru konsumenta	65
1.4.5. Nadwyżka konsumenta	66
1.5. Wykorzystanie teorii wyboru konsumenta do prezentacji problemów wyboru wielookresowego	68
2 TEORIA POSTĘPOWANIA PRODUCENTA	75
2.1. Możliwości produkcyjne firmy	76
2.1.1. Technika a wielkość produkcji	77
2.1.2. Możliwości produkcyjne a funkcja produkcji	81
2.1.2.1. Korzyści skali	81
2.1.2.2. Cechy funkcji produkcji Cobba-Douglasa	85
2.1.2.3. Inne rodzaje funkcji produkcji	90
2.1.3. Możliwości wyboru techniki produkcji w krótkim i długim okresie	93
2.1.4. O krótkookresowej i długookresowej funkcji produkcji inaczej	95
2.1.4.1. Krótkookresowa funkcja produkcji a izokwanta	96
2.1.4.2. Produkcja a krańcowa produkcyjność czynników produkcji	100
2.1.4.3. Produkcja a przeciętna produkcyjność czynników produkcji	101

2.1.4.4. Teoria postępowania producenta a współczesne techniki produkcji	105
2.2. Koszty - ograniczenie ekonomiczne firmy	107
2.2.1. Funkcje produkcji a funkcje kosztów	107
2.2.1.1. Krótkookresowe funkcje kosztów	107
2.2.1.2. Długookresowe krzywe kosztów	111
2.2.2. Minimalizacja kosztów przedsiębiorstwa	113
2.2.2.1. Minimalizacja kosztów wytworzenia określonej produkcji	114
2.2.2.2. Minimalizacja kosztu wytworzenia określonej produkcji w krótkim okresie	117
2.2.2.3. Minimalizacja kosztu wytworzenia określonej produkcji w przypadku specyficznych technik produkcji	119
2.2.3. Minimalizacja kosztu - metoda analizy matematycznej	120
2.2.3.1. Zmiany kosztu całkowitego a korzyści skali	123
2.2.3.2. Kształtujące działanie	126
2.2.3.3. Korzyści produkcji łącznej	127
2.3. Inwestycje a wybór wielookresowy producenta	128
2.4. Od tradycyjnego modelu przedsiębiorstwa do ujęć nowoczesnych	131
3 FIRMA I BRANŻA NA RYNKU DOSKONALE KONKURENCYJNYM	139
3.1. Charakterystyka rynku doskonale konkurencyjnego	139
3.2. Maksymalizacja zysku przedsiębiorstwa doskonale konkurencyjnego	142
3.2.1. Warunki maksymalizacji zysku	142
3.2.2. Maksymalizacja zysku a podaż firmy	145
3.2.2.1. Podaż firmy w krótkim okresie	145
3.2.2.2. Podaż firmy w długim okresie	148
3.2.3. Maksymalizacja zysku firmy a nakłady czynników produkcji	149
3.2.3.1. Maksymalizacja zysku firmy a nakłady czynników produkcji w krótkim okresie	149
3.2.3.2. Maksymalizacja zysku firmy a nakłady czynników produkcji w długim okresie	155
3.2.4. Maksymalizacja zysku branży doskonale konkurencyjnej a maksymalizacja zysku przedsiębiorstwa	157
3.3. Podaż firmy a podaż branży doskonale konkurencyjnej	158
3.3.1. Branża w bardzo krótkim okresie	158
3.3.2. Podaż branży w krótkim okresie	160
3.3.3. Podaż branży w długim okresie	160
4 POSTĘPOWANIE PRZEDSIĘBIORSTWA NA RYNKU MONOPOLISTYCZNYM	167
4.1. Przyczyny monopolizacji branży	168
4.2. Maksymalizacja zysku monopolisty	175
4.2.1. Ogólne warunki maksymalizacji zysku	175
4.2.2. Maksymalizacja zysku monopolisty a maksymalizacja zysku przedsiębiorstwa doskonale konkurencyjnego	176
4.2.3. Monopol a liniowa funkcja popytu	179
4.2.4. Maksymalizacja zysku a maksymalizacja przychodu całkowitego	184

4.2.5. Wybór maksymalizujący zysk monopolisty	187
4.3. Problem nieefektywności monopolu	189
4.4. jeszcze o monopolu naturalnym	192
4.5. Postępowanie monopolisty różnicującego ceny	194
4.5.1. Dyskryminacja cenowa pierwszego stopnia	195
4.5.2. Dyskryminacja cenowa drugiego stopnia	196
4.5.3. Dyskryminacja cenowa trzeciego stopnia	198
5 RYNEK OLIGOPOLISTYCZNY	205
5.1. Przyczyny powstawania oligopoli	206
5.2. Mierzenie stopnia koncentracji branży	207
5.3. Model Cournota	209
5.3.1. Duopol z zerowym kosztem produkcji	210
5.3.2. Duopol z niezerowym kosztem produkcji	212
5.3.3. Duopol z kosztami produkcji o różnej wysokości	216
5.3.4. Krytyka modelu Cournota	220
5.3.5. Porozumienie kartelowe duopolistów	220
5.3.6. Oszustwo kartelowe	224
5.4. Model Stackelberga	229
5.5. Modele rynku oligopolistycznego z cenami jako zmiennymi decyzyjnymi	233
5.5.1. Model Bertranda	233
5.5.2. Model załamanej linii popytu	236
5.5.3. Rynek z firmą dominującą i doskonale konkurencyjnym otoczeniem	238
5.6. Polityka gospodarcza wobec firm o silnej pozycji rynkowej	241
6 ANALIZA POSTĘPOWANIA OLIGOPOLISTÓW W TEORII GIER	243
6.1. Zasady opisu gry i rodzaje gier	244
6.2. Równowaga Nasha	248
6.3. Gra z niekompletną informacją	253
6.4. Gra powtarzana	255
6.5. Sieć teoriogrowa	262
7 POSTĘPOWANIE FIRM NA RYNKU KONKURENCJI MONOPOLISTYCZNEJ	265
7.1. Charakterystyka podaży	266
7.2. Charakterystyka popytu	267
7.2.1. Skłonność konsumentów do nabywania zróżnicowanych produktów	267
7.2.2. Skłonność konsumentów do nabywania produktów o ściśle określonych cechach	271
7.3. Krótkookresowa równowaga firmy na rynku konkurencji monopolistycznej	274
7.4. Długookresowa równowaga firmy na rynku konkurencji monopolistycznej	276
7.5. Długookresowa równowaga firmy - analiza formalna	281

7.6. Teoria lokalizacji	283
7.6.1. Konkurencja cenowa	284
7.6.2. Konkurencja lokalizacją i ceną	288
7.6.3. Stopień zróżnicowania produktu	290
8 RYNKI CZYNNIKÓW PRODUKCJI	293
8.1. Doskonale konkurencyjny rynek czynnika produkcji	293
8.1.1. Czynniki decydujące o popycie firmy na zmienny czynnik produkcji	294
8.1.2. Optymalna wielkość zatrudnienia zmiennego czynnika produkcji w pojedynczej firmie	294
8.1.3. Czynniki decydujące o popycie firmy na wiele zmiennych czynników produkcji	299
8.1.4. Optymalizacja zatrudnienia wielu zmiennych czynników produkcji	300
8.1.5. Popyt rynkowy na czynnik produkcji	302
8.1.6. Doskonale konkurencyjna podaż czynnika produkcji	304
8.1.7. Specyfika podaży pracy	306
8.1.8. Indywidualna podaż pracy - analiza formalna	309
8.2. Równowaga na rynku czynnika produkcji	311
8.3. Monopson na rynku czynnika produkcji	313
8.4. Monopol na rynku czynnika produkcji	314
8.5. Zatrudnienie na rynkach objętych monopolem związków zawodowych i na rynkach wolnych od niego	317
8.6. Dwustronny monopol na rynku pracy	318
8.7. Specyfika rynku ziemi	320
8.7.1. Zmiany cen ziemi	320
8.7.2. Renta ekonomiczna	321
9 RÓWNOWAGA OGÓLNA	323
9.1. Stan równowagi na pojedynczym rynku	324
9.2. Produkcja w stanie równowagi rynku doskonale konkurencyjnego	329
9.3. Konsumpcja w stanie równowagi rynku doskonale konkurencyjnego	337
9.4. Stan równowagi producenta i konsumenta w warunkach konkurencji doskonałej	340
9.5. Nieefektywność monopolu a równowaga ogólna	342
9.6. O optimum Pareta raz jeszcze	343
10 RYZYKO I NIEPEWNOŚĆ W DZIAŁANIACH GOSPODARCZYCH	347
10.1. Ryzyko i niepewność	347
10.1.1. Zachowania w przypadku ryzyka i niepewności	348
10.1.2. Cena pewności	351
10.1.3. Mierzenie ryzykowności gry	351
10.2. Preferencje wobec ryzyka	353
10.2.1. Koncepcja użyteczności oczekiwanej	353
10.2.1.1. Funkcja użyteczności kardynalnej	354
10.2.1.2. Funkcja użyteczności oczekiwanej	355
10.2.1.3. Postępowanie osoby obojętnej wobec ryzyka	356
10.2.1.4. Postępowanie asekuranta	358

10.2.1.5. Postępowanie ryzykanta	361
10.2.1.6. Asekurant i ryzykant - porównanie zachowań wobec ryzyka	362
10.2.2. Ubezpieczenia - zastosowanie koncepcji użyteczności oczekiwanej	365
10.2.2.1. Mechanizm powstawania rynku ubezpieczeń	365
10.2.2.2. Ryzykant a ubezpieczenie	368
10.2.2.3. Łączenie ryzyka jako forma ubezpieczenia	370
10.2.2.4. Ubezpieczenie pełne czy częściowe?	371
10.2.3. Problem pokusy nadużycia	375
10.2.4. Problem negatywnej selekcji	375
10.2.5. Przeciwdziałanie pokusie nadużycia i negatywnej selekcji	376
10.3. Wstęp do analizy rynku papierów wartościowych obciążonych ryzykiem	377
10.3.1. Dywersyfikacja portfela jako sposób na zmniejszenie ryzyka	378
10.3.2. Pokusa nadużycia na rynku papierów wartościowych	378
11 ZAWODNOŚĆ RYNKU	381
11.1. Efekty zewnętrzne	381
11.2. Dobra publiczne	386
11.3. Asymetria informacji	388
11.4. Państwo wobec wybranych form zawodności rynku	388
11.4.1. Państwo wobec efektów zewnętrznych	389
11.4.2. Państwo jako dostawca dóbr publicznych	395
11.4.2.1. Państwo wobec tragedii wspólnego pastwiska	395
11.4.2.2. Rachunek kosztów i korzyści w produkcji dóbr publicznych	397
11.4.3. Państwo wobec problemów z informacją	397
11.4.3.1. Skutki asymetrii informacji	397
11.4.3.2. Dobra pożądane i niepożądane społecznie	398
BIBLIOGRAFIA	401